הלכה · משנה תורה · מפרשים · יכהן פאר · ספר עבודה

יכהן פאר על משנה תורה, הלכות איסורי המזבח

רבי חנוך צבי הכהן לוין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

יכהן פאר על משנה תורה, הלכות איסורי המזבח

רבי חנוך צבי הכהן לוין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יכהן-פאר-על-משנה-תורה-הלכות-איסורי-המזבח/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ג 4
הלכה ד 4
הלכה ו 5
הלכה י 5
פרק ב 5
הלכה ב 5
הלכה ו 6
הלכה ח 6
הלכה י 6
הלכה יא 7
הלכה יב 7
הלכה טז 7
פרק ג 8
הלכה א 8
הלכה ה 9
הלכה ז 9
הלכה ח 10
פרק ד 10
הלכה ד 10
פרק ה 10
הלכה א 10
הלכה ט 11
הלכה יא 11
פרק ו 11
הלכה ב 11
הלכה ו 11
הלכה ח 12
הלכה יא 12

פרק א

הלכה א

מצות עשה להיות כל הקרבנות תמימין וכו'. מפי השמועה למדו שזו אזהרה למקדיש בעלי מומין וכו'. עי' תמורה ה' ע"ב הלשון המקדיש בעל מום עובר משום חמשה וכו' ובגליון הש"ס שם דמוחק הלשון משום בל תקריבו דבאמת אין לזה הבנה ובתורת כהנים אמור ליתא ולכאורה היה מקום לומר דבל תקריבו היינו על הולכה שלא להוליך קרבן בעל מום ע"ג המזבח. אך נראה דבהולכה לכו"ע ליכא חיוב דהרי בתמורה דף ה' פליגי בקבלת בעל מום אי חייב ומשמע דבהולכה לכו"ע פטור יעו"ש היטב בסוגיא. אך קשה לפי"ז דמנה חמשה לא תעשה דבל תקטירו כולו ובל תקטירו מקצתו דהוי רק לאו אחד ועי' בסמ"ג בל"ת זו ובמנחת חינוך מצוה רפ"ט. והא דלוקה על מקדיש בעל מום צ"ל משום דבדיבורא איתעביד מעשה ויש לדקדק קצת בפ"ק דתמורה דף ה' דלמה לא נקיט גם מקדיש בעל מום דלקי משום דבדיבוריה איתעביד מעשה והנה לענין בל תקטירו מקצתו לא נתפרש בגמ' כמה השיעור אבל פשוט דהשיעור כמו בשאור ודבש יעו"ש בענין אי יש הקטרה פחותה מכזית. והנה לשון הר"מ ז"ל לקמן בהל' ד' וכן המקטיר אימורי בעלי מומין לוקה שנאמר ואשה לא תתנו וכו' אלו החלבים וגו'. אבל פשוט דה"ה במקטיר אברי עולה וכהא דתמורה (דף ז') המעלה אברי בעלי מומין ע"ג המזבח וכו'.

הלכה ג

המתכוין לומר שלמים ואמר עולה עולה ואמר שלמים לא אמר כלום וכו' לפיכך המתכוין לומר על בעל מום עולה והקדישו שלמים אע"פ שנתכוין לאיסור אינו לוקה. ועי' בכ"מ דמקורו ממתני' בפ"ג דתרומות מ"ח ולכאורה יש לעיין קצת למ"ד דכל מקום דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני והא דלקי משום דעבר אמימרא דרחמנא א"כ גם בזה נהי דלא קדיש ולא מהני מ"מ נימא דלוקה. והנה י"ל דבאמת הוי לאו שאין בו מעשה והא דלוקה משום דבדיבוריה איתעביד מעשה והיינו משום שע"י דיבורו נתקדש ונעשה מחולין קדשים וכמו שפירש רש"י ז"ל בפ"ק דתמורה וא"כ כאן כשאין חל ההקדש שוב לא לקי משום דהוי לאו שאין בו מעשה והבן.

הלכה ד

השוחט בעל מום לשם קרבן לוקה. וכתב ע"ז מרן הכ"מ ז"ל דדקדק הר"מ ז"ל לומר לשם קרבן דאם שוחט לשם קדשי בדק הבית אינו לוקה וכמו בשוחט בחוץ ובמל"מ מקשה דבתמורה (דף ו') מבואר המיעוט הזה רק גבי שחוטי חוץ ומנ"ל דזה גם בשוחט

בעל מום יעו"ש דלכאורה גם קדשי בדק הבית נקראו קרבן וכהא דתמורה שם וביומא (ס"ב ע"ב) והיה קצת מקום לומר בדעת הר"מ ז"ל דס"ל דהשוחט בעל מום שלא לשמה לא לקי ובזה היה מדויק לשון הר"מ ז"ל השוחט בעל מום לשם קרבן. היינו לשם אותו הקרבן אבל לשם קרבן אחר לא לקי. אך קשה לחדש כן.

הלכה ו

ולא קרבנות ישראל בלבד אלא אף קרבנות עכו"ם אם הקריבן והם בעלי מומין לוקה. ויש לעיין אם בקרבנות עכו"ם עובר ג"כ במום עובר כמו בקרבנות ישראל או לא. וכן במטיל מום בקרבנות עכו"ם אם לקי ועיין רש"י גיטין נ"ו ע"א ד"ה יאמרו דמשמע דגם בקדשי עכו"ם איכא הלא תעשה שלא להטיל מום.

הלכה י

המקדיש בעלת מום למזבח אע"פ שלוקה הרי זו נתקדשה ותפדה בערך הכהן וכו'. ועי' בכ"מ דשיטת הרמב"ם ז"ל לרבי יוחנן דבעל מום מעיקרו העמדה לא בעי אבל הערכה בעי יעו"ש ובלח"מ ואינו מובן כ"כ, דכיון דבעל מום מעיקרו נתמעט מקרא דאותה. והרי קרא דאותה כתיב גבי הערכה והעריך אותה הכהן א"כ מנ"ל לומר דנהי דלא בעי העמדה ונפדה גם מת אבל מ"מ הערכה בעי.

ומצות עשה הוא לפדות קדשים שנולד בהם מום ויצאו לחולין ויאכלו שנאמר תזבח ואכלת בשר. ויש לעיין אי המצוה רק הפדייה או דגם האכילה בכלל המצוה דהרי גם פסולי המוקדשין יש בהן צד קדושה דאין נשחטין באטליז ואין נמכרין בלטרא ועיין בבכורות (דף ל"א) ובתוס' שם דמשמע דהיא מן התורה. גם יש לעיין אי מצוה זו רק בקדשים שנפל בהם מום או גם במקדיש בעל מום יש מצוה זו לפדותן ומלשון הרמב"ם ז"ל משמע קצת דזה רק בקדשים שנפל בהן מום. גם נסתפקתי אי כשנפדה צריך ליקח מהמעות ממש אותו הקרבן שהיה או דיכול ליקח גם קרבן אחר. וביותר יש להסתפק במקדיש בעל מום קבוע אי צריך ממש ליקח כאותו הקרבן שהקדיש או לא. ועיין לשון הגמ' בכורות (ט"ו) מתפיסן לשם אותו זבח אבל עם כל זה צ"ע בנידון דידן.

פרק ב

הלכה ב

ויש מומין אחרים מיוחדים בבהמה וכו'. עי' בכ"מ שתמה על הרמב"ם ז"ל דלמה חטין החיצוניות והפנימיות שניקבו לא יפסלו גם באדם דהא תנינן מומין אילו פוסלין באדם ובלח"מ תמה על הר"מ מגמ' ערוכה ריש פ' מומין אילו דמבואר דחטין ליתנייהו באדם.

ונראה דיש לחלק בין חטין החיצוניות לפנימיות דבחיצוניות גם באדם הוי מום לפי המבואר בגמ' בבכורות (מ"ב) דחיטין ליתנייהו באדם משום שיש לו שינים ואין נראין החיטין וא"כ זה רק בפנימיות אבל בחיצוניות הוי מום ושפיר הקשה הכ"מ.

הלכה ו

חוץ מזקן חולה ומזוהם שאע"פ שאינו כשר לקרבן אינו נפדה. עי' מל"מ שהאריך לומר דאם עבר והקריב זקן דפסול. והביא ראיה מהא דכתב הר"מ ז"ל בפ"ז מביאת מקדש דאדם זקן שהקריב פסול וה"ה בבהמה דזקן פסול גם בדיעבד. וקצת יש לדון בזה דטעם דזקן פסול באדם שאינו ראוי כ"כ לשירות ולעבודה וכדכתיב בקרא גבי לוים דמבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה משא"כ בבהמה דלא שייכא זאת מנ"ל דפסול. אך מדכיילינהו הרמב"ם ז"ל זקן חולה ומזוהם בחדא. משמע דפסול. דחולה בודאי דפסול גם בדיעבד וכדכתיב בקרא והבאתם גזול וגו' ואת החולה הקריבהו נא לפחתך. וגם מזוהם נראה כן דפסול גם בדיעבד ועיין ברכות נ"ג ע"ב כשם שמזוהם פסול לעבודה.

הלכה ח

יש שם ארבעה חוליים אחרים וכו' לפי שאינה מן המובחר והכתוב אומר מבחר נדריך וכו' ואם הקריבן יראה לי שהורצה. פשוט דטעם הרמב"ם ז"ל דאינו מעכב משום דלא שינה עליו הכתוב לעכב. ועיין במנחות (ס"ד) גבי שחט כחושה ואח"כ שחט שמינה דפירש"י ז"ל דצריך להביא שמינה משום דכתיב הקריבהו נא לפחתך. ולכאורה למה לא יליף רש"י ז"ל מקרא דמבחר נדריך דקרא דהקריבהו הוי רק דברי קבלה אך פשוט דמבחר נדריך קאי רק אקודם השחיטה אבל כשכבר שחט ונמצא כחושה בבני מעיים לא שייכא זה. ולזה מייתי מקרא דדברי קבלה דהקריבהו וגו'. והנה מלשון הרמב"ם ז"ל כאן משמע דלא הוי מום כלל רק דאינו ממבחר נדריך אבל רש"י ז"ל בבכורות (מ"א) פירש דלא הוי מום גמור לשחוט עליו ומשמע דעכ"פ עבר בעשה דתמים וגו'. ועי' בחולין (דף פ') דכל הפסולין שבשור ושה בלא ירצה וא"כ לדעת רש"י ז"ל היה נראה דפסול גם בדיעבד ועיין בבכורות שם גבי שרוע וקלוט ודו"ק.

הלכה י

בהמה שנולד בה אחת מן הטרפיות האוסרות אותה באכילה וכו' ואע"פ שאינה ראויה לקרבן אין פודין אותה שאין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים. והיא ממתני' בכורות (נ"ז) ותמורה (דף ל'). ולכאורה לפי המשמעות משיטת הרמב"ם ז"ל לעיל ה"ו דס"ל דכל זמן שאינו מום גמור נהי דלא קריבה מ"מ אינו נפדה. ולפי"ז למה ליה הטעם דאין פודין להאכילה לכלבים תיפוק ליה משום דלא הוי מום גמור ואינו

נפדה ועיין בתוס' פ' התערובת דף ע"א ועי' בכ"מ שתמה על הרמב"ם ז"ל דהרי טריפה פסול מן התורה מקרא דמן הבקר. ויש לדחוק קצת דהנה בתמורה (כט) דיש ג' לימודים בנולד טריפה ובנטרפה ואח"כ הקדישה ובהקדישה ואח"כ נטרפה וקרא דכי יעבור על הקדישה ואח"כ נטרפה יעו"ש. ולפי"ז יש ליישב קצת דלפי מה דמבואר בבכורות (נ"ז) דילפינן מקרא דכי יעבור דמנין הראוי פוטר וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ח מהל' בכורות יעו"ש וא"כ שוב אין ראיה מקרא זה על הקדישה ואח"כ נטרפה ולזה שפיר צריך לזה הטעם דהקריבהו לפחתך.

הלכה יא

וכן אם נמצא אחד מאיבריה הפנימיים חסר וכו' מפני שאין מקריבים חסר כלל שנאמר תמימים יהיו לכם. והיא מסוגיא דבכורות (דף ל"ט) יעו"ש בסוגיא. והנה המרשים [עין משפט] שם מציין דס"ל להרמב"ם ז"ל דיש בריה באחת וחסרון בפנים שמיה חסרון. אבל קשה לומר דהרמב"ם ז"ל יסבור כן דהרי מתבאר שם בסוגיא דרק כשנבראת בשתים הוי חסרון בנחסר אחר זה אבל בנברא באחד לא הוי חסרון והרמב"ם ז"ל לא חילק כלל בזה. ולזה נראה ברור דהר"מ ז"ל ס"ל כרבי יוחנן שם דלכו"ע אין בריה באחת וחסרון בפנים שמיה חסרון ולדידיה גם בנחסר מתחילת ברייתו הוי חסרון דנהי דלא הוי מום מ"מ תמים לא הוי וכמ"ש הרמב"ם ודו"ק.

הלכה יב

אי זו היא סנורין קבועים כל ששהה וכו' ובודקין אותו שלש פעמים וכו'. עיין בלח"מ מה שדייק דלמה משנה הר"מ ז"ל מכפי מה שפירש בפ"ב דמגילה בהא דמשולשין יעו"ש. והנה שיטת רש"י ז"ל כהרמב"ם ז"ל ועיי"ש בתוס' דפליגי על רש"י ז"ל רק בתחילה ובאמצע היינו בארבעים ואח"כ לסוף שמונים יום. והנה לכאורה יקשה לפי' התוס' דמאי שייך בדיקה בתחילה הלא יודעים שאינה רואית ומה שייך בזה עוד בדיקה. ואם נפרש דחוורור אינה ודאי שאינה רואית ולזה שייך בדיקה והיה מיושב לשון הרמב"ם ז"ל דנקיט מונים לו שמונים מעת שפסקה הראייה ולא נקיט מעת שבא הלבנונית. אך מלשון פי' המשנה להר"מ ז"ל בבכורות שם משמע דבזה נפסק הראייה יעו"ש.

הלכה טז

יש בדבר ספק אם למפרע היא בעלת מום קבוע וכו' לפיכך הפודה אותה קודם שנתייאשו מרפואתה ונהנה באותו הפדיון אחר שנתייאשו מרפואתה הר"ז ספק מועל ואינו מביא קרבן מעילה. והקשה בני הר"ר יצחק מאיר שיחי' דלמה נקיט דוקא אחר

שנתייאשו ולמה לא באם נהנה מקודם דהיא ג"כ ספק מעילה. אולם י"ל דהנה מעילה רק בשגגה. וא"כ הוי כמו כל השוגגין דהשב מידיעתו מביא קרבן על שגגתו אבל בלא שב מידיעתו אינו מביא קרבן. וא"כ הא תינח באם נהנה באותו הפדיון אחר שנתייאשו מרפואתה דידעינן השתא שהיא מום קבוע ואם נימא דהוי מום למפרע שפיר הוי שב מידיעתו וממילא כאשר יש ספק הוי ספק מועל אבל באם נהנה מקודם דלא ידעינן כלל אי היה מום קבוע לא הוי שב מידיעתו כלל דגם אם היה מזיד לא הוי ידע אם הוא מום קבוע או מום עובר שוב לא שייך לומר דהוי ספק מועל דלא הוי שב מידיעתו וכנ"ל. ועי' בריש הוריות ובירושלמי פ"ז דתרומות ה"ג בענין לא שב מידיעתו מחמת ספק אבל רש"י ז"ל בכורות ל"ט פירש האיבעיא זו דמיירי בנהנה קודם כלות הזמן יום יעו"ש. ולכאורה הא לא הוי שב מידיעתו דגם אם היה מזיד הלא יש ספק שמא הוי רק מום עובר ולא חייל הפדיון. והנראה לענ"ד בזה דהרמב"ם ז"ל לשיטתו ורש"י ז"ל לשיטתייהו אזלי. דהנה דעת הרמב"ם ז"ל דספיקא דאורייתא מן התורה לקולא. ושיטת רש"י ז"ל דספיקא דאורייתא מן התורה לחומרא וכמ"ש הר"ן ז"ל ועיין במלא הרועים שכתב דכולם מסכימים כי שיטת רש"י ז"ל דמן התורה לחומרא. ולפי"ז י"ל דלהר"מ ז"ל מוכרח לומר דמיירי בנהנה אחר שנתייאשו מרפואתה דמקודם לא שייך כלל לחייבו קרבן מעילה דהרי לא הוי שב מידיעתו דגם במזיד היה מותר לו מן התורה להנות דהוי ספק שמא לא חל הפדיון וליכא איסור מעילה וא"כ מן התורה לקולא ומותר להנות ולא הוי שב מידיעתו. אבל לרש"י ז"ל לשיטתו דספיקא דאורייתא מן התורה לחומרא שפיר גם מקודם מועל אי נימא דלמפרע הוי מומא משום דהוי שב מידיעתו דבמזיד היה אסור לו להנות מן התורה מחמת ספק שמא הוי מומא ושפיר גם בכה"ג יש מקום לחייב קרבן מעילה בשוגג ואתי שפיר ונכון.

פרק ג

הלכה א

אין המומין פוסלין בעוף וכו' בד"א במומין קטנים אבל עוף שיבש גפו או נסמית עינו [**וכו'**] **אסור לגבי המזבח שאין מקריבין חסר כלל**. יש קצת לדקדק בלשון הרמב"ם ז"ל במה דנקיט בד"א במומין קטנים וכו' ומשמע דהחילוק הוא בין מומין קטנים לגדולים ומנא ליה להר"מ ז"ל זה הלא בגמ' קידושין (כד) ובכמה דוכתי משמע דבעוף פוסל רק מחוסר אבר. ועיין ברש"י תמורה (יד) דנסמת עינו היא משום דהוי מגונה וכתיב הקריבהו וגו' אבל בתוס' שם דמיירי בנחטטה והוי מחוסר אבר יעו"ש ונראה דהר"מ

ז"ל ס"ל כשיטת רש"י ז"ל דנסמית עינו לא מיירי בנחטטה ומ"מ פוסל בעוף ולזה הכריח הר"מ ז"ל דמומין גדולים פוסל גם בעוף משום דכתיב הקריבהו וגו' ורק מומין קטנים נתמעטו מקרא דמן העוף ועי' לקמן ברמב"ם ז"ל שכתב וכן אם נולד בו אחת מן הטרפיות שאוסרין אותה באכילה הר"ז נפסל לקרבן ועי' בכ"מ דטעמא משום דכתיב הקריבהו נא לפחתך וההוא טעמא שייך נמי בעוף יעו"ש. ואינו מובן למה לי זאת דתיפוק ליה דכיון דאסור להדיוט אסור גם לגבוה משום דאינו ממשקה ישראל. ויש לעיין אם זקן חולה ומזוהם פסול גם בעוף דגם בזה שייך הטעם דהקריבהו וכו' ובאמת לא נתבאר שיעור זקן בעוף ולא מצינו כלל פסול זה בעוף גבי תורים.

הלכה ה

הנדמה וכו' הרי הוא פסול למזבח וכו' אע"פ שיש בו מקצת סימנין הואיל והוא דומה למין אחר פסול. ויש לעיין אם רובו דומה לאמו אם כשר למזבח די"ל דבכה"ג במיעוטו נשתנה לא חשיב נדמה וכשר.

הלכה ז

ויראה לי שאע"פ שאין כל הפסולין הללו ראויין למזבח אם עבר והקריבן אינו לוקה מן התורה לפי שלא נתפרשה אזהרתן. ומרן הכ"מ ז"ל תמה על הרמב"ם ז"ל דלמה כתב יראה לי דהרי כן מפורש בחולין דף פ' דלא לקי על כל הנהו משום דהכתוב נתקן לעשה. גם הקשה למה כתב משום דלא נתפרשה אזהרתן דהרי שם בגמרא מבואר דנתפרשה אזהרתן והא דלא לקי משום דהוי לאו הניתק לעשה. גם מה הטעם בשאר פסולין חוץ ממחוסר זמן שהרי לא נתקן לעשה. וקצת נראה לומר דהר"מ ז"ל לא קאי כאן על מחוסר זמן דמזה מייתי בהלכה ח' לקמן ביחוד. וס"ל להרמב"ם ז"ל כפי' התוס' דתמהו בחולין שם על פירוש רש"י ז"ל דמאי ניתק לעשה היא זו ורק הפירוש דהכתוב נתקו מלאו ורק הוי עשה בלחוד ולאו הבא מכלל עשה הוי עשה וכאן בהלכה זו קאי הרמב"ם ז"ל על מ"ש לעיל מינה לענין רובע ונרבע ומוקצה ונעבד דלכאורה היה צריך ללקות על כל אלו הפסולין לא מבעיא לפי גירסת הגמרא בתמורה (כ"ח) ובחולין (כ"ד) כל שהמום פוסל בו דבר ערוה ועבודה זרה פוסלין בו א"כ דמי לבעלת מום והיה צריך לכאורה ללקות עליהן. ואפי' לפי מה דנראה מדברי הרמב"ם ז"ל לעיל בהלכה ו' דלא גרס כן בגמ' אלא דיליף לה מקרא דמשחתם בהם דהיינו דכל שיש בו השחתה פסול ועי' בפי' המשנה להר"מ ז"ל בתמורה שם מ"מ כיון דקרא נקטינהו בהדי בעל מום והיה הו"א דבכל הני לקי ולזה קאמר הרמב"ם ז"ל דמ"מ כיון דלא נתפרשה אזהרתן בהדיא לא לקי עלייהו.

הלכה ח

מצות עשה להקריב כל הקרבנות מיום השמיני והלאה. עי' במל"מ שנסתפק דהיכא דידעינן דכלו לו חדשיו לולד אי שרי להקריבו קודם שמונה ימים דליכא חשש נפל וכמו דמותר לאכילת הדיוט יעו"ש. ולכאורה הלא דעת הרמב"ם ז"ל דכל הספיקות אסור רק מדבריהן ומן התורה מותר. א"כ אם נאמר דגם לגבוה עיקר האיסור דקודם שמונה משום חשש נפל למה אסרה התורה מספיקא. הלא הספיקות מותרין מן התורה. אך לשיטת החכם צבי ז"ל דבספק עשה מודה הרמב"ם ז"ל דספיקו להחמיר דהתורה דיברה על הודאי א"כ אין ראיה מזה.

פרק ד

הלכה ד

מאימתי תיפסל הבהמה או העוף משום מוקצה משיעשו בהן הכומרים מעשה. ובהשגת הראב"ד ז"ל יש נוסחא אחרינא אין מוקצה אסור אלא עד שעה שיגזזו או שיעבדו דמשעה שיגוזו אותו בטלה הקצאתו וחללוהו. ויש לעיין בשיטת הראב"ד ז"ל מהא דמבואר בתוספתא פ"ד דתמורה אמר שור זה לעכו"ם בית זה לעכו"ם לא אמר כלום שאין הקדש לע"ז יעו"ש. הרי להדיא כשיטת הרמב"ם ז"ל דבלא מעשה אינו נאסר. ויקשה מכאן על שיטת הראב"ד ורש"י ז"ל בתמורה שם והרמב"ן ז"ל ב"ב בפ' יש נוחלין דא"צ מעשה שיחול עליו שם ע"ז. ועי' בתמורה (כ"ח) אין מוקצה אלא לז' שנים ועי' בפירוש רש"י שם שני פירושים ועי' בחי' הרמב"ן ז"ל לב"ב דף קכ"ח וחידוש על הרמב"ם ז"ל שהשמיט דין ולא הביאו כלל בהלכותיו.

פרק ה

הלכה א

שאור ודבש אסורין לגבי מזבח ואיסורן בכל שהן. ועי' בכ"מ שתמה על הרמב"ם ז"ל מהא דכתב הר"מ ז"ל לקמן ואין הקטרה פחותה מכזית יעו"ש. ולכאורה הלא י"ל בדעת הרמב"ם ז"ל דנהי דאינו חייב בפחות מכזית מ"מ איסור תורה יש וכמו חצי שיעור דאסור מן התורה. אך יש לדחות דכאן הלא לא שייך חזי לאיצטרופי דהרי קיי"ל דהקטיר קומצה פעמיים פסולה [ועי' בפמ"ג סי' ס"ב גבי איסור חצי שיעור באבר מן החי] ויתכן לומר בדעת הרמב"ם ז"ל דמ"ש הרמב"ם ז"ל לקמן בהלכה ב' ואין הקטרה פחותה מכזית היינו באם נפל מעט משאור ודבש ונתערב דבזה מיירי שם הרמב"ם ז"ל. ובכה"ג אינו

חייב כי אם בכזית. וכמ"ש התוס' שבועות כ"ג בשם רבינו יקיר ז"ל דבכל שהוא ע"י תערובות גם ר' שמעון מודה דפטור דבכה"ג לא שייך אחשביה. אבל במקטיר בעיניה ס"ל להרמב"ם ז"ל דגם במקטיר כל שהוא חייב. וס"ל להרמב"ם ז"ל דמחלוקת אביי ורבא במנחות (נ"ח) לענין הקטרה פחותה מכזית קאי רק אמקטיר שאור ודבש ע"י תערובת [וכ"כ רבינו הרדב"ז ז"ל בלשונות הרמב"ם סי' פ"ו בדעת הרמב"ם ז"ל דבמקטיר בעיניה חייב בכל שהוא ובע"י תערובות רק בכזית יעו"ש].

הלכה ט

אין מביאין מנחות ונסכים לא מן הטבל. ועיין במל"מ שהעיר מהא דכתבו התוס' חולין (ק"מ) דבקרבנות לא שייך הנאה משום דמצות לאו ליהנות ניתנו. ולכאורה היה נראה דבקרבנות הבאים לכפרה לא שייך זה דמשתרשי ליה עיין נדרים (ל"ה) במתני' מקריב עליו וכו' ובפי' המשנה להר"מ ז"ל פ"ב דשקלים דכיון דממשכנים על השקלים חשוב הנאה ולא שייך בזה מצות לאו ליהנות ניתנו יעו"ש ובירושלמי דשקלים שם.

הלכה יא

מצות עשה למלוח כל הקרבנות וכו' ואם מלח כל שהוא כשר. קצת קשה דהא הרמב"ם ז"ל ס"ל לקמן הי"ב דגם במקריב בלא מלח נהי דלוקה מ"מ הקרבן כשר. ודוחק לפרש דאם מלח כל שהוא כשר היינו דאינו עובר בלא תעשה.

פרק ו

הלכה ב

וכל עץ שהתליע כשהוא לח פסול למזבח התליע יבש גורר מקום שהתליע. מבואר מדברי הרמב"ם ז"ל דתליא עיקר בעת שהתליע. ונראה הטעם דאם התליע כשהוא לח ע"י הלחות נבלל ונתפשט בכולה ולא מהני הגרירה אח"כ אפי' אם כבר נתייבש. אולם מפרש"י במנחות (פ"ה) מבואר דעיקר תליא אם עתה היא לח קשה לגרור אבל אם עתה הוא יבש שפיר מהני גרירה.

הלכה ו

מי החג שנטמאו והשיקן וכו' ואם הקדישן ואח"כ נטמאו הואיל ונדחו ידחו. יש לעיין קצת דנראה מדברי הרמב"ם ז"ל דהטעם דהקדישן ואח"כ נטמאו פסולין ולא מהני להו השקה הוא משום פסול דיחוי הואיל וכבר נדחו. אבל הלא בפסחים (ל"ד) במקור דין זה מבואר דהיא משום דמעלה עשו בקדשים גם לכאורה איך שייך בזה דיחוי הלא בידו

לעשות השקה ויטהר וכל שבידו לא חשיב דיחוי ועי' בצל"ח פסחים ל"ד ובירושלמי תרומות פ"ט ה"ד.

הלכה ח

מעלה עשו חכמים בקדשים שזרעים שנטמאו אפי' זרען היוצא מהן פסולים. וכן העצים והלבונה אע"פ שאינן אוכלין הרי הן מתטמאין כאוכל. ויש לעיין בעצים ולבונה שנטמאו וזרען אם גם בזה אמרינן דזרען היוצא מהן פסולין די"ל דרק הם טמאים משום חיבת הקודש. משא"כ בזרען היוצא מהן דלא שייך זה ובפרט אם נאמר דחיבת הקודש דרבנן י"ל דזרען טהור דהוי כמו גזירה לגזירה ודו"ק.

הלכה יא

סולת שהתליע רובה וכו' התליע רוב חטה אחת הרי זה ספק. ועי' בכ"מ דמפרש דעת הרמב"ם ז"ל דגם בהתליע חטה אחת אפי' היא מעורבת בסאה חטים שלא התליעו מ"מ פסול דלא בטל יעו"ש. אבל צ"ע לכאורה מהא דבעי בגמ' שם סאה שהתליעה רובה למה דוקא רובה הלא גם במיעוטה פסולה לשיטת הרמב"ם ז"ל.